

II

(Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa)

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 27 listopada 2002 r.

dotycząca procedury do art. 81 Traktatu WE przeciwko BPB PLC, Gebrüder Knauf Westdeutsche Gipswerke KG, Spółce Lafarge SA i Gyproc Benelux NV

(Sprawa nr COMP/E-1/37.152 – Płyty gipsowe)

(notyfikowana jako dokument nr C(2002) 4570)

(Jedynie teksty w językach angielskim, francuskim, niderlandzkim i niemieckim są autentyczne)

(2005/471/WE)

W dniu 27 listopada 2002 r. Komisja przyjęła decyzję w sprawie procedury do art. 81 Traktatu WE. Zgodnie z postanowieniami art. 30 rozporządzenia 1/2003⁽¹⁾ zastępującego art. 21 rozporządzenia 17⁽²⁾, Komisja publikuje nazwę zainteresowanych stron i zasadniczą treść decyzji, w tym również nałożone kary, uwzględniając słuszny interes stron do nieujawniania tajemnicy handlowej. Wersja niepoufna decyzji w wersjach autentycznych i w językach roboczych Komisji jest dostępna na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej (http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html).

I. OPIS NARUSZENIA

1. Adresaci

- (1) Następujące firmy są adresatami niniejszej decyzji dotyczącej naruszenia art. 81 Traktatu:

- BPB PLC (dalej zwanym „BPB”),
- Gebrüder Knauf Westdeutsche Gipswerke KG (dalej zwana „Knauf Westdeutsche Gipswerke”),
- Société Lafarge SA (dalej zwana „Lafarge”),
- Gyproc Benelux NV (dalej zwana „Gyproc”).

2. Charakter naruszenia

- (2) BPB, Knauf⁽³⁾, Lafarge i Gyproc podpisały i nieprzerwanie uczestniczyły w złożonym i trwałym porozumieniu niezgodnie z art. 81 ust. 1 Traktatu, co przejawiało się w następujących zachowaniach, stanowiących porozumienia oraz uzgodnione praktyki:

- przedstawiciele BPB i Knauf spotkali się w Londynie w 1992 r. i wyrazili wspólną wolę ustabilizowania rynków na terytorium Niemiec (zwanym dalej „rynkiem niemieckim”), terytorium Zjednoczonego Królestwa (zwanym dalej „rynkiem brytyjskim”), terytorium Francji (zwanym dalej „rynkiem francuskim”), terytoriach Holandii, Belgii, Luksemburga (zwanym dalej „rynkiem Beneluxu”),

- przedstawiciele BPB i Knauf ustanowili, od roku 1992, systemy wymiany informacji, do których przyłączyły się Lafarge, a następnie Gyproc, systemy te odnosiły się do wielkości sprzedaży płyt gipsowych na rynkach niemieckim, francuskim, brytyjskim i na rynku Beneluxu,

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 1). Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 411/2004 (Dz.U. L 68 z 6.3.2004, str. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady nr 17 z dnia 6 lutego 1962 r. – pierwsze rozporządzenie wprowadzające w życie art. 85 i 86 Traktatu (Dz.U. 13 z 21.2.1962, str. 204/62). Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1/2003.

⁽³⁾ W decyzji nazwa „Knauf” obejmuje wszystkie spółki grupy Knauf.

- przedstawiciele BPB, Knauf i Lafarge wielokrotnie z wyprzedzeniem informowali się wzajemnie o podwyżkach cen na rynku brytyjskim,
- wychodząc na przeciw szczególnemu rozwojowi rynku niemieckiego, przedstawiciele BPB, Knauf, Lafarge i Gyproc spotkali się w Wersalu w 1996 r., w Brukseli w 1997 r. i w Hadze w 1998 r. celem podzielenia lub przynajmniej ustabilizowania rynku niemieckiego,
- przedstawiciele BPB, Knauf, Lafarge i Gyproc wielokrotnie wzajemnie informowali się i ustalali wprowadzenie podwyżek cen na rynku niemieckim między 1996 a 1998 r.

3. Czas trwania

- (3) Okres uczestnictwa wymienianych firm w naruszeniu jest następujący:
- BPB: od dnia 31 marca 1992 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.,
 - Knauf: od dnia 31 marca 1992 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.,
 - Lafarge: od dnia 31 sierpnia 1992 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.,
 - Gyproc: od dnia 6 czerwca 1996 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.

4. Etapy procedury

- (4) Na podstawie otrzymanych informacji Komisja przeprowadziła kontrolę na podstawie art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 17, w lokalach różnych firm pomiędzy listopadem 1998 r. a lipcem 1999 r. W związku z tymi kontrolami Komisja skierowała do niektórych firm prośby o informacje w styczniu, lipcu i wrześniu 1999 r. oraz w marcu 2000 r.
- (5) W dniu 18 kwietnia 2001 r. Komisja wszczęła procedurę w niniejszej sprawie i przyjęła komunikat dotyczący skarg przeciwko pięciu firmom, to znaczy BPB, Knauf, Lafarge, Gyproc i Etex SA. Wszystkie strony przedstawiły Komisji pisemne uwagi. Przesłuchanie w tej sprawie miało miejsce dnia 17 lipca 2001 r., uczestniczyły w nim wszystkie firmy, do których skierowany był komunikat dotyczący skarg.
- (6) Komisja, uznając, iż informacje, jakimi dysponuje, nie są wystarczające, aby ustalić uczestnictwo Etex SA w jednolitym, złożonym i trwałym naruszeniu, stwierdza w konsekwencji, że Etex SA nie jest adresatem niniejszej decyzji.

5. Produkt i rynek

- (7) Produktem, do którego odnosi się dana sprawa, są płyty gipsowe. Obejmuje on produkt wytworzony, składający się z warstwy gipsu umieszczonej pomiędzy dwoma

arkuszami papieru lub innego materiału, używany jako materiał budowlany prefabrykowany. Płyty gipsowe są cięte na różne wielkości i grubości i generalnie stosowane są wewnątrz budynku na powierzchnię ścian, w celu stworzenia ścian działowych wewnątrz budynku, jako izolacja dachu, a także jako wykończenie sufitu w lokalach mieszkalnych, handlowych i administracyjnych. Płyty gipsowe są interesującym produktem dla przemysłu budowlanego z racji swojej trwałości, wytrzymałości, łatwości montażu, odporności na ogień i niskim kosztem. Płyty gipsowe bezpośrednio interesują konsumenta. W rzeczywistości są szeroko stosowane w nowoczesnym budownictwie mieszkaniowym i majsterkowaniu. Płyty gipsowe są produktem identyfikowalnym: nazwa firm powiązanych wpływa na nazwę wspólną w wielu krajach („gyproc” w Belgii, „placoplâtre” we Francji itd.).

- (8) Całkowita roczna wartość rynków niemieckiego, brytyjskiego, francuskiego i rynku Beneluksu wynosiła w roku 1997 i 1988 około 1 210 milionów ECU na blisko 692 milionów m² w 1997 r. i 710 milionów m² w 1998 r. Firmy uczestniczące w porozumieniu reprezentowały razem niemalże ogół sprzedaży płyt gipsowych na czterech wymienionych rynkach.

II. KARY

1. Wysokość podstawowa

- (9) Dla ustalenia wysokości kary, Komisja uwzględniła wszystkie stosowne okoliczności, w szczególności powagę i czas trwania naruszenia, które stanowią kryteria wyraźnie wskazane w art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17.

a) Powaga naruszenia

- (10) Z uwagi na naturę omawianych zachowań, na ich konkretny wpływ na rynek płyt gipsowych, a także ze względu na fakt, iż miały one wpływ na cztery główne rynki na łonie Wspólnoty Europejskiej, Komisja uważa, iż firmy, do których skierowana jest niniejsza decyzja, popełniły bardzo poważne naruszenie art. 81 ust. 1 Traktatu.

b) Zróznicowane traktowanie

- (11) W ramach kategorii bardzo poważnych naruszeń, Komisja może wyróżnić traktowanie, które należy zastosować do firm, celem uwzględnienia rzeczywistych zdolności ekonomicznych wymienionych firm, które spowodowały znaczącą stratę u konkurencji oraz celem ustalenia wysokości kary na poziomie gwarantującym skuteczne zaniechanie tego typu praktyk. Zasadne jest postępowanie w ten sposób kiedy w danym przypadku istnieje znacząca rozbieżność w wielkości firm, które brały udział w naruszeniu. W tym celu decyzja dzieli firmy na trzy kategorie na podstawie ich udziału w rynku, który bazuje na obrocie handlowym określonym przez sprzedaż produktu, na czterech wspomnianych rynkach w roku 1997, ostatnim pełnym roku

trwania naruszenia: pierwszą grupę stanowi BPB, który dysponował prawie [40–45] % udziałami w rynku, druga grupa to Knauf i Lafarge, które dysponowały odpowiednio [25–30] % i [20–25] % udziałami w rynku, a trzecią grupę stanowi Gyproc, który dysponował [7–10] % udziałem w rynku.

- (12) Poza tym, w celu zapewnienia charakteru gwarantującego skuteczne zaniechanie tego typu praktyk za pomocą wymierzonych kar oraz przez wzgląd na rozmiar i łączne dochody firmy, należy powiększyć wysokość podstawy kary dla firmy Lafarge o 100 %.

c) Czas trwania naruszenia

- (13) Knauf i BPB naruszyły art. 81 ust. 1 Traktatu z dnia 31 marca 1992 r., w okresie do dnia 25 listopada 1998 r. Lafarge popełniła to samo wykroczenie w okresie od dnia 31 sierpnia 1992 r. do dnia 25 listopada 1998 r. W przypadku firmy Gyproc, uczestniczyła ona aktywnie w naruszeniu w okresie od dnia 6 czerwca 1996 r. do dnia 25 listopada 1998 r.
- (14) Komisja stwierdziła, iż naruszenie było długotrwałe (przeszło 5 lat) w przypadku Knauf, BPB i Lafarge i o przeciętnym czasie trwania (od jednego do pięciu lat) w przypadku firmy Gyproc i w konsekwencji podwyższa do 65 % wysokość podstawową kary wymierzonej dla BPB i Knauf Westdeutsche Gipswerke, do 60 % wysokość podstawową kary wymierzonej dla Lafarge i do 20 % wysokość podstawy kary wymierzonej dla Gyproc.

2. Okoliczności obciążające

- (15) BPB i Lafarge już wcześniej stanowiły przedmiot działań podejmowanych przez Komisję w sprawach porozumienia: kary zostały nałożone na BPB De Eendracht NV⁽¹⁾ (firmę stanowiącą część grupy kierowanej przez BPB, do której skierowana jest decyzja) za uczestnictwo w zakazanym porozumieniu w sektorze tektury oraz Lafarge SA⁽²⁾ (wtedy noszącej nazwę Lafarge Coppée SA) za uczestnictwo w zakazanym porozumieniu w sektorze cementu.

⁽¹⁾ Decyzja Komisji 94/601/WE z dnia 13 lipca 1994 r. w sprawie procedury zastosowania art. 85 (późniejszego 81) Traktatu WE (sprawa IV/C/33.833 – Tektura) (Dz.U. L 243 z 19.9.1994, str. 1) i wymierzająca karę 1 750 000 ECU. Dnia 14 maja 1998 r. Sąd Pierwszej Instancji zmniejszył tę karę do 750 000 ECU (Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie T-311/94, BPB De Eendracht NV, dawniej Kartonfabriek De Eendracht NV, kontra Komisja Wspólnot Europejskich (Zb. 1998, str. II-1129).

⁽²⁾ Decyzja Komisji 94/815/WE z dnia 30 listopada 1994 r. w sprawie procedury zastosowania art. 85 (późniejszego 81) Traktatu WE (sprawa IV/33.126 i 33.322 – Cement) (Dz.U. L 343 z 30.12.1994, str. 1) i wymierzająca karę 22 872 000 ECU. Dnia 15 marca 2000 r. Sąd Pierwszej Instancji zmniejszył tę karę do 14 248 000 ECU (Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 15 marca 2000 r. w sprawie T-43/95, Cimenteries CBR e.a. kontra Komisja Wspólnot Europejskich w sprawie T-43/95, (Zb. 2000, str. II-00491).

- (16) Fakty przedstawione w niniejszej decyzji dowodzą, iż BPB i Lafarge nieprzerwanie i aktywnie uczestniczyły w porozumieniu, w sektorze płyt gipsowych, po tym jak zostały im zakomunikowane wyżej wymienione decyzje. Okoliczność, w której firmy powtarzały ten sam typ zachowań w innym sektorze niż ten, w którym zostały nałożone na nie sankcje, dowodzi, iż pierwsza nałożona sankcja nie wpłynęła na zmianę zachowania tych firm i stanowi dla Komisji okoliczność obciążającą.

- (17) W przypadku BPB okoliczność, która wpłynęła na fakt, iż decyzja 94/601/WE z dnia 13 lipca 1994 r. została skierowana do filii BPB, BPB De Eendracht NV, nie ma charakteru zabraniającego zastosowania takiej okoliczności obciążającej w niniejszej sprawie. W rezultacie, jako że BPB De Eendracht NV pozostawało filią BPB PLC w czasie kiedy ta decyzja została wydana, Komisja ocenia, iż chodzi o jedną i tę samą firmę w rozumieniu art. 81 Traktatu, a także iż w ramach odpowiedzialności firmy skazanej przez Komisję spoczywa nie tylko kwestia zaniechania praktyk antykonkurencyjnych, ale również dostosowanie swojej polityki handlowej na terytorium Wspólnoty do indywidualnej decyzji, o której BPB zostało powiadomione, a czego nie uczyniła, o czym świadczy ta decyzja⁽³⁾. Okoliczność, w której ta sama firma stanowiła już przedmiot stwierdzenia naruszenia, a pomimo tego stwierdzenia i nałożonej sankcji, kontynuowała inne naruszenie, analogiczne do tego samego postanowienia Traktatu, stanowi recydywę.

- (18) Podwyżka o 50 % wysokości podstawy kary dla BPB i Lafarge wydaje się być uzasadniona tytułem okoliczności obciążających.

3. Okoliczności łagodzące

- (19) Pomimo iż Gyproc jest odpowiedzialna za całość naruszenia w okresie, w którym w nim uczestniczyła, to znaczy od czerwca 1996 r. do listopada 1998 r., z istniejących dowodów wynika, iż firma ta znajdowała się w obiektywnie innej sytuacji niż pozostali adresaci niniejszej decyzji, w związku z czym Komisja uznaje, iż Gyproc nie odegrała takiej samej roli w porozumieniu jak pozostałe firmy. Różne okoliczności uznane przez Komisję stanowią fakt, iż we właściwym okresie uczestnictwa firmy Gyproc w porozumieniu, z racji zasiadania w radzie nadzorczej Gyproc przedstawicieli BPB, firma miała pewne trudności związane z uniknięciem przechwytywania i przekazywanie przez BPB informacji dotyczących firmy i stanowiło trwałe element destabilizujący, który przyczynił się do ograniczenia skutków porozumienia na rynku niemieckim i który przyczynił się do nieobecności firmy na rynku brytyjskim, gdzie przejawy porozumienia były najbardziej widoczne.

- (20) Firmie Gyproc przyznana zostaje obniżka o 25 % wysokości podstawy kary tytułem okoliczności łagodzącej.

⁽³⁾ Patrz również: decyzja Komisji 2002/405/WE z dnia 20 czerwca 2001 r. w sprawie procedury zastosowania art. 82 Traktatu WE (COMP-2/36.041/PO – Michelin) (Dz.U. L 143 z 31.5.2002, str. 1), motywy 361–363.

4. Zastosowanie komunikatu Komisji dotyczącego nienakładania kary lub obniżki wysokości kary w sprawach odnoszących się do porozumień (Komunikat o ułaskawieniu): znacząca obniżka wysokości kary

- (21) Zanim Komisja przyjęła swój komunikat w sprawie skarg, BPB i Gyproc przekazały Komisji informacje i/lub dokumenty. Zakres i jakość współpracy tych firm z Komisją są jednak zróżnicowane.
- (22) BPB był pierwszym członkiem porozumienia, który przekazał, na wniosek Komisji, elementy uzupełniające informacje, jakie zostały odkryte podczas kontroli i potwierdzające istnienie porozumienia, jak to zostało wyżej wykazane. Te dane zawierają szczegółowe informacje na temat spotkań dotyczących sprawy, a w szczególności spotkania w Londynie oraz wymiany informacji odnośnie do głównych rynków europejskich, a zwłaszcza rynku brytyjskiego. Poza tym BPB uznała część faktów przedstawionych w komunikacie w sprawie skargi. Jednakże zaprzecza, iż niektóre fakty, przedstawione w komunikacie, a utrzymane w decyzji, miały charakter naruszenia.
- (23) Jednocześnie Gyproc dostarczyła elementy dowodowe, które przyczyniły się do ustanowienia dowodu naruszenia. Firma ta dostarczyła, na wniosek Komisji, informacje na temat spotkań kartelowych, precyzując terminy kiedy spotkania te miały miejsce w różnych Państwach Członkowskich Wspólnoty, a także nazwy uczestniczących firm. Poza tym, podczas jednego ze spotkań ze służbami Komisji, o które poprosiła firma Gyproc, przedstawiciel firmy dostarczył ustnych wyjaśnień na temat notatek. Gyproc spontanicznie dostarczyła również Komisji notatki, z którymi Komisja nie zapoznała się podczas kontroli, a które zawierały informacje odnośnie do wymiany wielkości sprzedaży w trakcie spotkania w Wersalu. Gyproc nie zaprzecza istnienia faktów i ich zakwalifikowaniu jako naruszenia prawa wspólnotowego o konkurencji.
- (24) W tych warunkach Komisja uważa za słuszne przyznanie obniżki wysokości kar o 30 % dla BPB i 40 % dla Gyproc.

5. Ostateczna wysokość kar wymierzonych w niniejszej procedurze

- (25) Na zakończenie, wysokość kar wymierzonych zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 17 musi zostać ustalona w następujący sposób:

— BPB:	138,6 miliona EUR,
— Knauf Westdeutsche Gipswerke:	85,8 miliona EUR,
— Lafarge:	249,6 miliona EUR,
— Gyproc:	4,32 miliona EUR.

III. DECYZJA

- (26) BPB PLC, grupa Knauf, Spółka Lafarge SA i Gyproc Benelux N.V. naruszyły art. 81 ust. 1 Traktatu, uczestnicząc w ustalonych porozumieniach i praktykach w sektorze płyt gipsowych.
- (27) Naruszenie trwało w okresie:
- a) BPB PLC: od dnia 31 marca 1992 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.;
- b) Knauf: od dnia 31 marca 1992 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.;
- c) Spółka Lafarge S.A.: od dnia 31 sierpnia 1992 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.;
- d) Gyproc Benelux N.V.: od dnia 6 czerwca 1996 r. najpóźniej do dnia 25 listopada 1998 r.
- (28) Wymieniane firmy położą kres naruszeniu, jeśli jeszcze tego nie uczyniły. Wstrzymają się, w ramach ich działalności związanej z płytami gipsowymi, od wszelkiego typu porozumień lub od wszelkiego typu uzgodnionych praktyk, które mogłyby mieć podobny lub identyczny charakter do popełnionego wykroczenia.
- (29) Następujące kary są wymierzone następującym firmom:
— BPB PLC:	138,6 miliona EUR;
— Gebrüder Knauf
Westdeutsche Gipswerke KG:	85,8 miliona EUR;
— Firma Lafarge S.A.:	249,6 miliona EUR;
— Gyproc Benelux N.V.:	4,32 miliona EUR.